

Proces poskytování činnosti KMB dle návrhu zákona

Milan Greineder, MPSV / Platforma pro sociální bydlení
Martina Mandová, MPSV
Ester Lomová, Agentura pro sociální začleňování
Veronika Aresta, Agentura pro sociální začleňování

Spolufinancováno
Evropskou unií

Sociální
bydlení

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

 **Platforma
pro sociální bydlení**

Základní poradenství

- základní zmapování a vyhodnocení bytové situace osoby a navržení dalšího postupu k řešení jeho problému s cílem udržet stávající bydlení či hledání možností zajištění vyhovujícího bydlení ve svém správním obvodu - pro základní poradenství není místní příslušnost
- obecné informování o právech a povinnostech nájemce nebo podnájemce bytu
- pomoc v zorientování se v systému bytové a sociální podpory

Základní poradenství

- pomoc s orientací v dávkovém systému a doporučení uplatnění nároku na konkrétní dávky
- doporučení na vhodné odborné služby (sociální odbor obce, poskytovatele sociálních služeb, poskytovatele pobytových služeb a podobně), včetně zprostředkování kontaktu na návazné typy podpor - více viz specializované poradenství
- pomoc se zpracováním žádosti o pronájem bytu
- pomoc s podáním žádosti u některého z nadačních fondů

Specializované poradenství

- KMB zajišťuje poskytování specializovaného poradenství osobám, u kterých poskytnutí specializovaného poradenství doporučilo v rámci základního poradenství.
 - a) přímým poskytováním specializovaného poradenství nebo
 - b) vytvářením sítě specializovaného poradenství uzavíráním veřejnoprávních smluv o poskytování specializovaného poradenství s osobami, které jsou oprávněny k poskytování činnosti, která je předmětem specializovaného poradenství
- KMB si stanoví, které spec. poradenství bude realizovat v rámci úřadu (na KMB, právník obce, ...) a které odborníky si budou externě nasmlouávat.

Specializované poradenství

- **při uplatňování práv souvisejících s bydlením** - týká se zejména výkladu konkrétních nájemních a podnájemních smluv k bytu a výklad právních předpisů souvisejících s bydlením ve vztahu ke konkrétní situaci osoby, které se poradenství poskytuje
- **s přípravou jednoduchých podání orgánu veřejné moci jejichž účelem je dosažení nebo udržení vyhovujícího bydlení nebo jeho kvality** - zejména jde o všechna formulářová podání, námítky proti výpovědi nájmu, jednoduchá žaloba na neplatnost výpovědi, nebo žádost o dávky pomoci v hmotné nouzi a státní sociální podpory

Specializované poradenství

- **při řešení zadlužení souvisejícího s bydlením** – zejména odkázáním na dluhové poradny nebo zajištěním dluhového poradenstvím v rámci úřadu
- **při komunikaci s pronajímatelem nebo osobou v obdobném postavení** – zejména osobní a telefonické konzultace, případně mediační setkání
- **při hledání vyhovujícího bydlení na trhu** - zejména se jedná o pomoc s orientací na realitním trhu, aktivní vyhledávání nabídek vyhovujícího bydlení, oslovování poskytovatelů bydlení, doprovázení na jednání s poskytovateli bydlení a podporu při uzavírání nájemní nebo obdobné smlouvy

Žádost o podpůrné opatření

- osoba podá žádost o podpůrné opatření (PO) – lze podat již na první konzultaci na KMB po poskytnutí základního poradenství, ale pouze na místně příslušném KMB
- osoba, která podala žádost o PO může mezitím dostat specializované poradenství typu dluhové, právní či jiné.

Obecná místní příslušnost dle správního řádu

- **trvalý pobyt**
- KMB, v jehož správním obvodu má žadatel **alespoň 2 roky bydliště nebo alespoň 2 roky pracuje nebo studuje**
- nemá-li žadatel bydliště - **alespoň 2 roky se obvykle zdržuje.**

Praha nebo statutární města - jeden správní obvod.

Žádost o podpůrné opatření

- v žádosti uvede, že žádá o zápis údaje o potřebě:
 - a) poskytování bytového podpůrného opatření (PO),
 - b) poskytování PO asistence k udržení vyhovujícího bydlení / v novém vhodném bytě.
- Současně může požádat o zápis + doloží doklady
 - a) zvláštní potřeby (Příloha č. 4)
 - b) ostatních členů svojí domácnosti nebo
 - c) specifických potřeb (Příloha č. 2)

Posouzení bytové nouze

- KMB zapíše do evidence údaje, jestliže

a) je žadatel

1. osobou bez vyhovujícího bydlení a bez možnosti opatřit si vlastním přičiněním vyhovující bydlení,
2. osobou, jíž hrozí, že se v následujících 3 měsících stane osobou podle bodu 1, nebo
3. osobou bez možnosti si vlastním přičiněním opatřit nebo udržet vyhovující bydlení, která má vyhovující bydlení v důsledku PO, a

b) PO je nezbytné pro dosažení nebo udržení vyhovujícího bydlení žadatele

Vyhodnocení zvláštní zranitelnosti

Skupiny zvláště zranitelných osob – příloha č. 4

1. Ohrožené děti
2. Zranitelní mladí dospělí
3. Osoby se zdravotním postižením, nebo závažným onemocněním
 - 3.1. Osoby se závažnou duševní poruchou nebo poruchou chování
4. Oběti domácího násilí
5. Osoby samostatně pečující o dítě
6. Osoby v domácnosti s více dětmi
7. Osoby ve VTOS nebo vazby a osoby po propuštění z VTOS nebo vazby
8. Osaměle žijící osoby starší 65 let

Vyhodnocení zvláštní zranitelnosti

Skupiny zvláště zranitelných osob – příloha č. 4

9. Osoby před opuštěním pobytového zařízení sociální služby nebo lůžkové péče ve zdravotnickém zařízení a osoby nedávno opustivší pobytové zařízení sociální služby nebo lůžkovou péči ve zdravotnickém zařízení
10. Oběti trestného činu
11. Váleční veteráni
12. Osoby diskriminované na trhu s bydlením
13. Osoby bez střechy a osoby bez bytu
 - 13.1. Osoby bez střechy
14. Osoby v dlouhodobé bytové nouzi
15. Osoby v úpadku a osoby v exekuci

Vyhodnocení zvláštní zranitelnosti

Potřebnému náleží **1 bod** zvláštní zranitelnosti za každý v evidenci zapsaný údaj o jeho příslušnosti nebo příslušnosti člena jeho domácnosti ke skupině zvláště zranitelných osob podle přílohy č. 4 k tomuto zákonu.

Potřebnému také náleží **1 bod** zvláštní zranitelnosti, pokud je zvláště zranitelnou osobou podle § 4 písm. b). - u které je v evidenci zapsán údaj o potřebě **bydlení s ručením, podnájemního bydlení nebo podporovaného obecního bydlení** nepřetržitě nejméně po dobu 3 let, aniž by u ní byl v evidenci v posledních 3 letech zapsán údaj o poskytování bytového podpůrného opatření.

Je-li u více členů domácnosti potřebného zapsán v evidenci údaj o příslušnosti ke stejné skupině zvláště zranitelných osob podle přílohy č. 4 k tomuto zákonu, započítá se potřebnému v souvislosti s těmito údaji pouze **1 bod** zvláštní zranitelnosti.

3 a více bodů – navýšení příspěvku na PO

Vyhodnocení specifických potřeb

Příloha č. 2 (inspirace Metodikou uplatňování principů univ.designu, MMR 2021)

1. Potřeba bytu umožňujícího využívání chodítka, berlí a menšího mechanického vozíku
2. Potřeba bytu umožňujícího využívání většího mechanického vozíku a elektrického vozíku
3. Potřeba bytu vyhovujícího osobám s myopatií, svalovou dystrofií, těžší formou dětské mozkové obrny nebo jinou podobnou poruchou zdraví, kde se předpokládá, že většinu činností zajišťuje asistent
4. Potřeba bytu vyhovujícího osobám s těžkým zrakovým postižením

Další činnosti potřebné k zápisu o PO

Osoba čeká, jak KMB rozhodne o PO, je připravena, že ačkoliv KMB využívá pro zjištění údajů přednostně úřední evidenci (insolvenční rejstřík, evidenci obyvatel, Jednotný informační systém práce a sociálních věcí), může být:

- vyzvána k doplnění žádosti nebo odstranění nedostatků
- realizováno šetření bytové situace žadatele.

Šetření bytové situace

- zjišťuje bytovou situaci žadatelů a členů jeho domácnosti, jejich možnost opatřit si vyhovující bydlení na trhu, zvláštní potřeby a skutečnosti důležité pro posouzení žádosti o PO.
- Jeho cílem je především ověřit informace uvedené v žádosti o PO, které nelze ověřit jinde
- Šetření bytové situace zajišťuje koordinátor podpory v bydlení, který je sociálním pracovníkem ORP + může být doplněno stanoviskem externího soc. pracovníka

Rozhodnutí o potřebě PO

- KMB vytvoří slovní odůvodnění + závěrečné vyhodnocení: ne/přiznáno v evidenci a vyrozumí o něm žadatele do 15 dnů
- Rozhodnutí ne/přiznání:
 1. PO bytového a současně PO asistence v novém vhodném bytě
 2. PO asistence ve stávajícím vyhovujícím bytě
 3. PO bytového (ve výjimečných případech, kdy asistence není nezbytná k udržení vyhovujícího bydlení žadatele)

Následně je osoba vedena v evidenčním systému v seznamu žadatelů o PO bytové i/nebo PO asistence.

Podpůrná opatření

- Bydlení s ručením – nájemní bydlení
- Bydlení s ručením u družstevního bytu – podnájemní bydlení
- Podporované obecní bydlení
- Asistence

Realizují je poskytovatelé s pověřením, kteří na tuto činnost čerpají státní příspěvky.

Asistence

- Asistencí je odborná, dlouhodobá a individualizovaná činnost vykonávaná za účelem udržení vyhovujícího bydlení, která zahrnuje podporu a pomoc odpovídající potřebám podporované osoby při
 - a) zajištění peněžních prostředků k udržení vyhovujícího bydlení a nakládání s nimi,
 - b) řešení zadlužení, které ohrožuje udržení vyhovujícího bydlení,
 - c) zajištění sociálních služeb podle zákona o sociálních službách a dalších služeb potřebných k udržení vyhovujícího bydlení,
 - d) navázání nebo udržení sociálních vazeb potřebných k udržení vyhovujícího bydlení, včetně dosahování a udržování dobrých sousedských vztahů a řešení případných sousedských sporů,
 - e) hospodárném užívání bytu, které nevede k jeho nadměrnému opotřebení, a udržování bytu ve vyhovujícím stavu.

KMB zapsalo údaj o potřebě podpůrného opatření

- **Dobu platnosti může KMB na žádost potřebného prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle však vždy o další 1 rok**
- **Poté žádost o prodloužení v případě, že nedošlo ke změnám okolností/nová žádost, v případě, že došlo**
 - **KMB do 15 dnů žadatele vyrozumí**
 - **současně sdělí, jaké údaje jsou o potřebném a členech jeho domácnosti vedeny v evidenci**

KMB propojuje potřebného s poskytovateli podpůrných opatření

- poradce pro bydlení zve Marii na schůzku do KMB
 - předá kopii zápisu potřeby podpůrného opatření a záznamů z evidence
- vysvětlení situace (propojíme vás s poskytovateli, budou pro vás hledat vhodný byt a podpoří vás při zabydlení)
- poradce pro bydlení s Marií projde seznam poskytovatelů (bydlení a asistence), zjistí, s kterými poskytovateli má zkušenosti a preference další spolupráce, případně doporučí vhodné poskytovatele s ohledem na potřeby domácnosti a společně je kontaktují
- dle preference Marie a domluvy s poskytovateli – Marie navštíví poskytovatele sama / KMB organizuje setkání poskytovatelů a potřebné domácnosti

KMB spravuje seznam poskytovatelů

- KMB jednotlivě s každým poskytovatelem PO vede úvodní koordinační setkání (po vydání pověření)
 - podklad pro koordinaci podpůrných opatření
 - zjišťuje
- CS
- kapacitu
- charakteristiku bytového fondu (aktuální i výhled, plány)
- kontakty
- preferovanou formu kontaktu při propojení s potřebným

plus průběžný kontakt s pracovní skupinou

Jednání při hrozbě ztráty bydlení

- svolává poskytovatel při vyhodnocení rizika
- na jednání potřebná osoba a všichni další, u kterých to poskytovatel považuje za přínosné
- Vzájemné informování poskytovatelů za účelem udržení stávajícího bydlení a poskytování asistence (
- Výstupem jednání při hrozbě ztráty bydlení mohou být tato opatření:
 - I. Dohoda o výměně bytu (výchozí bod pro požádání o povolení změny bytu);
 - II. Dohoda o výměně poskytovatele asistence;
 - III. Akční plán udržení bydlení (s trojstrannou dohodou), jehož vyhodnocení provádí KMB, a to nejdéle do 30 dnů po jeho vyhotovení;
 - IV. Ukončení poskytování podpůrných opatření.

Posouzení trvání potřeby PO

- prodloužení

- asistence 1 rok
- podle druhu - tj. ručení, podnájem 2 roky - možnost prodloužit o 1 rok
- podporované obecní bydlení 3 roky - možnost prodloužit o 2 roky

- Ukončení – předčasné ukončení asistence nebo neprodloužení z důvodu zániku potřeby

Kontrolní funkce KMB

- Kontaktní místo alespoň jednou ročně kontroluje, zda je podpůrné opatření, na které byl přiznán příspěvek, poskytováno řádně.

✓ **bytu**

✓ **poskytování podpůrných opatření**

- Kontaktní místo, krajský úřad a ministerstvo mohou provádět kontrolu souladu údajů o bytech v evidenci se skutečností
- Může podávat podněty ke kontrole podmínek pro udělení pověření prováděné krajskými úřady či podněty k zahájení řízení o odnětí pověření